KOHTUJURISTI ETTEPANEK

ANTONIO TIZZANO

esitatud 28. oktoobril 2004 [1]

1. Käesolevates kohtuasjades heidab Euroopa Ühenduste Komisjon vastavalt Austria Vabariigile ja Portugali Vabariigile ette nõukogu 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/439/EMÜ vanaõli kõrvaldamise kohta, [2] muudetud nõukogu 22. detsembri 1986. aasta direktiiviga 87/101/EMÜ [3] (edaspidi „direktiiv 75/439" ja „direktiiv 87/101" või mõlemad koos „direktiiv") artikli 3 lõikest 1 tulenevate kohustuste rikkumist.

I. Õiguslik raamistik

A. *Ühenduse õigus*

2. Keskkonna kaitsmiseks õlijäätmete „keskkonda juhtimisega, ladustamisega või töötlemisega seotud kahjulike mõjude eest" (kolmas põhjendus), kiitis nõukogu heaks direktiivi 75/439, mis kohustab liikmesriike võtma vajalikud meetmed nimetatud õli ohutu kogumise ja kõrvaldamise tagamiseks.

3. Leides, et olemasolevate kõrvaldamise tehnikate hulgas on õlijäätmete ringlussevõtu kõige ratsionaalsemaks viisiks regenereerimine, mis on kõige „energiasäästlikum]" (teine põhjendus), võttis nõukogu seejärel seda liiki töötlemise eelistamiseks vastu direktiivi 87/101, millega muudetakse direktiivi 75/439.

4. Vastavalt direktiivis leiduvale määratlusele loetakse regenereerimiseks „mis tahes toiming, mille tulemusel saadakse õlijäätmete rafineerimisel baasõlid, eelkõige eraldades sellistes õlides sisalduvad saasteained, oksüdatsiooniproduktid ja lisandid" (artikli 1 neljas taane).

1 — Algkeel: itaalia.

2 — EÜT L 194, lk 23, ELT eriväljaanne 15/01, lk 14.

3 — Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta direktiiv 87/101/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 75/439/EMÜ õlijäätmete kõrvaldamise kohta (EÜT L 42, lk 43; ELT eriväljaanne 15/01, lk 321).

5. Meid huvitavas osas tuleb eelkõige meenutada artiklit 3, mis sätestab:

„1. Kui tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et eelistada õlijäätmete töötlemisel regenereerimist.

2. Kui lõikes 1 osutatud piirangute tõttu õlijäätmeid ei regenereerita, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, tagamaks et õlijäätmete põletamine toimuks keskkonnaohutult vastavalt käesoleva direktiivi sätetele, tingimusel et põletamine on tehniliselt, majanduslikult ja organisatsiooniliselt teostatav.

3. Kui õlijäätmeid ei regenereerita ega põletata lõigetes 1 ja 2 osutatud piirangute tõttu, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada nende ohutu hävitamine või kontrollitud ladustamine või ladestamine."

B. *Siseriiklik õigus*

Austria õigusnormid

6. Direktiivi artikli 3 lõikes 1 ette nähtud regenereerimise eelistamise kohustus võeti Austria õiguskorda üle 1990. aasta seaduse jäätmekäitluse kohta (Abfallwirtschaftsgesetz 1990, edaspidi „AWG 1990") [4] § 1 lõikega 1 ja § 22 lõikega 1.

7. Paragrahvi 1 lõike 1 kohaselt:

„Jäätmekäitluse eesmärk on:

1. vähendada maksimaalselt kahjulikku, kahjustavat või muud mõju, mis võib mingil moel mõjutada inimeste, loomade ja taimede tervist, elutingimusi ja looduslikku keskkonda;

2. kaitsta tooraine ja energia varusid;

[...]" [5].

4 — *BGBl.* 325/1990.

5 — Mitteametlik tõlge.

8. Paragrahvi 22 lõige 1 sätestab:

„Õlijäätmete ringlussevõtt on lubatud ainult siis, kui ringlusse võetakse aineid (puhastamine, töötlemine) või toodetakse energiat". [6]

9. Rõhutamaks regeneratsiooni tähtsust, kiitis Austria seejärel heaks 2002. aasta föderaalseaduse jäätmekäitluse kohta (Abfallwirtschaftsgesetz 2002, edaspidi „AWG 2002") [7]. Selle 2. novembril 2002 jõustunud seaduse § 16 lõike 3 punktis 1 nähakse ette, et:

„Õlijäätmed võetakse ringlusse [...], kui tehnoloogiliselt on võimalik õlijäätmetest baasõli toota ja see on toodete hulka, transpordivõimalusi ja kaasnevaid kulusid arvestades jäätmete omaniku jaoks majanduslikult tasuv. Kui õlijäätmetele rakendatakse ringlussevõttu, ei tohi mineraalsed baasõli sisaldavad tooted sisaldada rohkem kui 5 ppm PCB/PCT ja mitte rohkem kui 0,03 kaaluprotsenti halogeene". [8]

Portugali õigusnormid

10. Direktiivi siseriiklikusse õiguskorda ülevõtmiseks võttis Portugal vastu järgmised õigusaktid:

— 23. veebruari 1991. aasta dekreetseadus nr 88/91, millega reguleeritakse õlijäätmete ladustamise, kogumise ja põletamisega seotud tegevusi;

— ministri 25. märtsi 1992. aasta otsus nr 240/92, millega kiidetakse heaks eeskiri õlijäätmete kogumise, ladustamise, eeltöötlemise, regenereerimise, taaskasutuse, põletamise ja tuhastamisega seotud tegevuste kohta;

— ministri 5. novembri 1992. aasta otsus nr 1028/92, millega kehtestatakse õlijäätmete veo ohutus- ja kindlaksmääramise normid;

— tööstusministri ja keskkonnaministri 18. mai 1993. aasta ühine otsus õlijäätmete käitlemise tegevuslubade väljastamise eeskirja rakendamise kohta.

6 — Mitteametlik tõlge.
7 — *BGBl.* I 102/2002.
8 — Mitteametlik tõlge.

11. Nimetatud õigusaktide muutmiseks kiitsid Portugali ametiasutused 19. märtsil 2001 heaks dokumendi „Uus riiklik õlijäätmete käitlemise tegevuskava", mis määrab nimetatud ainete uue käitlemise poliitika eesmärkide hulgas kindlaks nende regenereerimise eelistamise.

„kuna Austria Vabariik ei ole vastu võtnud õiguslikke ja praktilisi meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, vaatamata sellele, et tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, siis on Austria Vabariik rikkunud nõukogu 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/439/EMÜ vanaõli kõrvaldamise kohta artikli 3 lõikest 1 tulenevaid kohustusi."

II. Asjaolud ja menetlus

Kohtuasi C-15/03: komisjon v. Austria

15. 17. juuni 2003. aasta määrusega lubas Euroopa Kohus Soome Vabariigil ja Ühendkuningriigil astuda käesolevasse menetlusse Austria nõuete toetuseks kodukorra artikli 93 lõike 1 tähenduses.

12. Pärast direktiivi rakendamise seisu kontrollimiseks koostatud küsimustiku vastuste uurimist saatis komisjon 7. aprillil 2001 Austriale märgukirja, milles ta heitis muu hulgas ette artikli 3 lõike 1 siseriiklikusse õiguskorda ülevõtmata jätmist.

16. Euroopa Kohus kuulas komisjoni ja Austria Vabariigi ära 16. septembri 2004. aasta kohtuistungil.

13. Sellele kirjale järgnes 21. detsembril 2001 põhjendatud arvamus.

Kohtuasi C-92/03: komisjon v. Portugal

14. Kuna Austria vastused ja selgitused komisjoni ei rahuldanud, siis palus ta 14. jaanuaril 2003 esitatud hagis Euroopa Kohtul tuvastada, et:

17. 11. aprilli 2001. aasta märgukirjaga heitis komisjon ka Portugalile ette direktiivi artikli 3 lõike 1 ülevõtmata jätmist.

18. Ka nimetatud riigi poolt selles osas esitatud andmed ja märkused ei veennud komisjoni, kes jätkas seega menetlust, esitades 24. oktoobril 2001 põhjendatud arvamuse, millele 21. detsembril 2001 lisandus järgmine, täiendav põhjendatud arvamus.

19. Nagu Austria puhul, nii esitas komisjon lõpuks 28. veebruaril 2003 hagi, milles palus Euroopa Kohtul tuvastada, et: „kuna Portugali Vabariik ei ole vastu võtnud vajalikke meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, vaatamata sellele, et tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, siis on Portugali Vabariik rikkunud 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/439/EMÜ vanaõli kõrvaldamise kohta, muudetud 22. detsembri 1986. aasta direktiiviga 87/101/EMÜ, artikli 3 lõikest 1 tulenevaid kohustusi."

20. Soome Vabariik, kellele oli selleks luba antud Euroopa Kohtu presidendi 11. septembri 2003. aasta määrusega, astus Portugali nõuete toetuseks ka käesolevasse menetlusse.

III. Õiguslik analüüs

21. Nagu eelnevast nähtub, esitab komisjon mõlemas kohtuasjas kostja riikide vastu ainult ühe etteheite, millega ta heidab neile ette õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks vajalike meetmete võtmata jätmist direktiivi artikli 3 lõike 1 tähenduses.

22. Kuna nimetatud etteheidet toetavad väited ja selle ümberlükkamiseks esitatud vastuväited on suures osas samad, siis uurin kahte kohtuasja koos, rõhutades vajaduse korral kummagi kohtuasja erisusi.

23. Kuid esiteks on minu arvates sobilik meenutada 1999. aasta otsust kohtuasjas komisjon *v.* Saksamaa ja 2004. aasta otsust kohtuasjas komisjon *v.* Ühendkuningriik,[9] milles Euroopa Kohus avaldas juba arvamust artikli 3 lõikes 1 ette nähtud kohustuse ulatuse kohta. Nimetatud otsustest saab minu arvates tuletada uuritavates kohtuasjades esitatud küsimuste lahendamiseks kasulikke põhimõtteid.

24. Eespool viidatud otsustes selgitas Euroopa Kohus eelkõige „direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud viite tehnilistele, majan-

9 — 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-102/97: komisjon *v.* Saksamaa, EKL 1999, lk I-5051, ja 15. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-424/02: komisjon *v.* Ühendkuningriik, EKL 2004, lk I-7249.

duslikele või organisatsioonilistele piirangutele" ulatust kui võimalikku piirangut liikmesriikide kohustusele eelistada õlijäätmete töötlemisel regenereerimist.

25. Kohtu arvates on selline viide „osa sättest, milles on üldiselt väljendatud liikmesriikide kohustus". Ning seega „ei ole ühenduse seadusandja selle väljendiga soovinud ette näha erandeid üldkohaldatavast normist", vaid pigem soovinud „kindlaks määrata õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamise tagamise *positiivse kohustuse* kohaldamisala ja sisu". [10]

26. Euroopa Kohus on seega välistanud, et „liikmesriigis esinevaid tehnilisi, majanduslikke ja organisatsioonilisi tingimusi" saaks iseenesest käsitleda „direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud meetmete vastuvõtmist takistavatena." Selline tõlgendus „muudaks kõnealuse sätte kasutuks, kuna liikmesriikide kohustus piirduks valitseva olukorra säilitamisega, mille tulemusel puuduks tegelik kohustus võtta vajalikke meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks". [11]

27. Euroopa Kohus leidis, et „tal ei ole kohustust määratleda," milliseid meetmeid silmas peetakse. Seevastu on Euroopa Kohtu pädevuses „hinnata, kas oli võimalik võtta tehniliselt, majanduslikult ja organisatsioonilistelt teostatavaid meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks". [12]

28. Sellise hindamise raames leidis Euroopa Kohus sel hetkel tema menetluses olevas kahes kohtuasjas, et direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud kohustuse järgimiseks ei piisa „regenereerimise teel töötlemise tingimusi [...] tagava õigusliku raamistiku" kehtestamisest [13] ega „uurimiste läbiviimisest ja aruannete koostamisest eesmärgiga määratleda õlijäätmete kõrvaldamise viisid". [14]

29. Sellele peavad eespool viidatud tehnilise, majandusliku või organisatsioonilise teostatavuse raames järgnema „konkreetsed meetmed õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks", [15] mis on kas „sunni-" või „stimuleerivad" meetmed, [16] mis võivad eksisteerida ka direktiivi artiklis 14 lubatud regenereerimise eest makstava hüvitise või

10 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Ühendkuningriik, punkt 20. Kohtujuristi kursiiv.

11 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Ühendkuningriik, punkt 21.

12 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Ühendkuningriik, punkt 24.

13 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Saksamaa, punkt 34.

14 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Ühendkuningriik, punktid 25 ja 26.

15 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Ühendkuningriik, punkt 25.

16 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Saksamaa, punkt 34.

samuti selle direktiivi artiklis 15 lubatud spetsiaalse maksu näol [17].

30. Seega tuleb komisjoni ja käesolevates kohtuasjades kostjaks olevate valitsuste esitatud argumente uurida eespool toodud põhimõtteid arvestades.

31. Austria ja Portugal, keda selles küsimuses toetavad Soome ja Ühendkuningriigi valitsus, toetuvad just nimelt asjaolule, et direktiiv seab regenereerimise eelistamise kohustuse tingimuseks „tehniliste, majanduslike või organisatsiooniliste piirangute" puudumise. Nende arvates eksisteerivad vastavates riikides sellist liiki piirangud, mis sunnivad neid kasutama teisi õlijäätmete töötlemise viise (põletamine, hävitamine, ladustamine), mida direktiiv lubab teise võimalusena kasutada.

32. Eelkõige ei ole regenereerimisrajatiste asutamine Austria valitsuse arvates Austrias kogutavate õlijäätmete väikesest kogusest tulenevalt majanduslikult tasuv riigile ega eraisikutele.

33. Selline piirang eksisteerib ka Portugalis; veelgi enam, Portugali valitsuse sõnul on seda piirangut laiendatud tänu määruses nr 259/93 jäätmesaadetiste järelevalve ja kontrolli kohta Euroopa Ühenduses [18] ette nähtud jäätmete vabale liikumisele. Nimetatud valitsuse arvates ei võimalda viidatud määrus Portugali ametiasutustel esitada vastuväiteid õlijäätmete saatmisele ja põletamisele teiste liikmesriikide keskustes. See vähendab hiljem kogutavate õlijäätmete juba iseenesest väikese koguse siseriiklikes rajatistes regenereerimise võimalust ja muudab seega veelgi raskemaks ja vähem huvipakkuvaks nende haldamise eraisikute poolt.

34. Lisaks sellele ei ole tehnoloogia Portugali valitsuse arvates käesoleval hetkel piisavalt arenenud, et võimaldada toota kõrgekvaliteedilist regenereeritud õli, mis võiks konkureerida baasõlidega, mille pakkumine on muuseas turul juba ülemäärane.

35. Olen siiski nõus komisjoniga, kui ta eespool viidatud kohtupraktikale osundades märgib, et kostjaks olevate valitsuste esitatud asjaolud (kogutavate õlijäätmete väike kogus ja olemasoleva tehnoloogia vähene tõhusus) on osaks nendes riikides *„esinevatest* tehni-

17 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Saksamaa, punktid 45 ja 46.

18 — Nõukogu 1. veebruari 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 259/93 jäätmesaadetiste järelevalve ja kontrolli kohta Euroopa Ühenduses, ühendusse sisseveo ning ühendusest väljaveo korral (EÜT L 30, lk 1; ELT eriväljaanne 15/02, lk 176).

listest, majanduslikest ja organisatsioonilistest tingimustest" ja neid ei saa seega iseenesest käsitleda artikli 3 lõikest 1 tulenevast kohustusest vabastava „piiranguna".

36. Eespool viidatud kohtupraktikas on õigesti leitud, et kui nimetatud sätte ulatus võiks olla piiratud valitseva olukorra säilitamisega, siis oleks see säte sisutühi ja muudaks mõttetuks või vähemalt vähendaks oluliselt liikmesriikide „positiivset" kohustust võtta regenereerimise eelistamiseks vajalikud meetmed. See kohustus kehtib loomulikult ka „väikeste" riikide suhtes, kes peavad seda järgima vaatamata toodetavate õlijäätmete väiksemale kogusele.

37. Euroopa Kohtu kehtestatud testi kohaselt ei ole seega vajalik hinnata seda, kas Austrias ja Portugalis esinevad tingimused soosivad või mitte regeneratsiooni, vaid seda, kas nimetatud riigid on astunud samme esinevate raskuste ületamiseks, et muuta nimetatud töötlemise eelistamine majanduslikult tasuvaks (või vähemalt vastuvõetavaks). Teiste sõnadega, kordamaks Euroopa Kohtu enda sõnu, tuleb teha kindlaks, kas liikmesriigid, kellel oli selleks võimalus, võtsid vastu „positiivsed meetmed" õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, kehtestades vajalikke tingimusi tagava „õigusliku raamistiku" ja võttes lisaks sellele vastu „konkreetsed meetmed" õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks.

38. Vastavates riikides esinevate raskuste kõrval väidavad nii Austria kui ka Portugal, et nad on võtnud nimetatud tingimustele vastavad meetmed.

39. Eelkõige Austria valitsus väidab, et regenereerimise eelistamist tagab siseriiklikus õiguskorras AWG 1990 § 22 lõige 1, mis näeb ette õlijäätmete ringlussevõtu, koosmõjus nimetatud seaduse § 1 lõikega 1, mille kohaselt peab jäätmekäitluse eesmärk olema tooraine ja energia varude kaitse. Veelgi selgemalt toob regenereerimise eelistamise esile AWG 2002, mille kohaselt see on kohustuslik juhul, kui see on tehniliselt võimalik ja õli valdajale majanduslikult tasuv.

40. Nimetatud valitsus väidab lisaks sellele, et nimetatud käitlusviisi eelistamist toetavad samuti konkreetsed meetmed, nagu näiteks ettevõtetesisese regenereerimise soodustamise projektid ja keskkonnakaitse meetmete hulgas finantsmeetmed ohtlike jäätmete kõrvaldamise ja taaskasutuse toetamiseks, mida võidakse kasutada ka õlijäätmete kõrvaldamise korral.

41. Seevastu Portugali valitsus möönab vajadust muuta seda valdkonda reguleerivaid siseriiklikke õigusakte. Ta väidab sellegipoolest, et ta on võtnud regeneratsiooni eelistamiseks vajalikud meetmed, kiites heaks dokumendi „Uus riiklik õlijäätmete käitlemise tegevuskava," millega kehtestati aluseks olev üldine raamistik.

42. Minu arvates ei ole need argumendid siiski piisavad, lükkamaks ümber komisjoni etteheiteid.

43. Alustades Austria kohtuasjast, märgin esiteks, et nimetatud riik toetub oma kaitses peamiselt AWG 2002-le. Uurimata lähemalt Austria valitsuse poolt selles osas esitatud argumente, millele komisjon muuseas vastu vaidles, piirdun märkusega, et nimetatud seadus jõustus alles 2. novembril 2002, mil 21. detsembri 2001. aasta põhjendatud arvamuses kehtestatud kahekuuline tähtaeg oli juba möödunud.

44. Ometi on teada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt „tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu hinnata põhjendatud arvamuses antud tähtaja lõppemise ajal liikmesriigis valitsenud olukorra alusel".[19] See tähendab, et käesolevas kohtuasjas tuleb arvestada vaid AWG 1990 § 1 lõikega 1 ja § 22 lõikega 1, mis olid jõus ajal, mil komisjon esitas oma etteheited.

45. Arvestades seega nimetatud paragrahvidega, leian sarnaselt komisjonile, et need ei kujuta endast regenereerimise eelistamise tagamiseks kohast õiguslikku raamistikku. Need sätted võimaldavad nimetatud õli kõrvaldamist ringlussevõtu „või" energia taaskasutamise teel ja asetavad seega regenereerimise ja põletamise täpselt samale tasandile, mis on vastuolus direktiivis kehtestatud eelistusjärjestusega.

46. Austria õigusaktide selline ebaselgus ilmneb minu arvates ka seoses nimetatud riigi poolt võetud „konkreetsete meetmetega". Finantsmeetmed, millele valitsus viitas, ei ole suunatud konkreetselt regenereerimise toetamisele, kuna neid võib kasutada ükskõik millise ohtlike jäätmete kõrvaldamise või taaskasutuse meetodi korral.

47. Mis puudutab nimetatud valitsuse toetatavaid ettevõtetesisese regenereerimise projekte, siis tundub mulle, et neid kohus-

19 — Vt eelkõige 15. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-147/00: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2001, lk I-2387, punkt 26; 4. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-173/01: komisjon *v.* Kreeka, EKL 2002, lk I-6129, punkt 7, ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-114/02: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2003, lk I-3783, punkt 9.

tuslikuks muutva õigusliku raamistiku või neid teiste käitlusviisidega võrreldes soodustavate konkreetsete finantsmeetmete puudumisel kujutavad nad endast ettevõtjate jaoks tegelikkuses lihtsat alternatiivset õlijäätmete ringlussevõtu viisi, mis on lisaks sellele tehniliselt keerukas ja majanduslikult kulukas.

48. Uurides järgnevalt Portugali seisukohta, leian, et ta ei ole tõsiselt vastu vaielnud komisjoni etteheitele siseriiklike õigusaktide puudulikkuse kohta. Tegelikult möönab Portugali valitsus ise, et nimetatud valdkonnas on vajalik „muuta õigusakte [...] eesmärgiga määratleda regenereerimise tõhusaks eelistamiseks vajalike tingimuste raamistik" ja et sel eesmärgil väljatöötatud seaduseelnõu „on veel valitsuse heakskiitmisel". [20]

49. Teiselt poolt ei ole võimalik väita, et dokumendi „Uus riiklik õlijäätmete käitlemise tegevuskava" väljatöötamisega oleks need puudused kõrvaldatud. Tegemist on tegelikult puhtalt programmilise dokumendiga, mis piirdub alles tulevikus nimetatud valitsuse poolt võetavate võimalike seadusandlike ja konkreetsete meetodite uurimise ja määratlemisega. [21]

50. Kokkuvõtlikult tundub mulle, et käesoleval hetkel ei ole Portugali Vabariik astunud ühtegi sammu direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud kohustuse ülevõtmiseks.

51. Sellises olukorras ei ole minu arvates põhjendatud nimetatud valitsuse esitatud vastuväide, mille kohaselt muudab määruses nr 259/93 ette nähtud jäätmete vaba liikumise kord regenereerimise rajatiste haldamise Portugalis eraisikutele mittetasuvaks (vt eespool punkt 33). Seda enam, et nimetatud määruse artikli 7 lõike 4 punkti a teine lõik lubab pädevatel siseriiklikel ametiasutustel esitada vastuväiteid jäätmete saatmisele teise liikmesriiki taaskasutuseks „juhul, kui see pole vastavuses siseriiklike õigusaktidega, mis käsitlevad keskkonnakaitset".

52. Nagu komisjon õigesti märkis, oleks Portugal võinud esitada vastuväiteid selliste jäätmete saatmisele teistesse ühenduse riikidesse, kui ta oleks kehtestanud, nagu seda nõuab direktiiv, regenereerimise eelise põletamise ees. Sellise sätte olemasolul oleks õlijäätmete väljavedu põletamise eesmärgil olnud vastuolus siseriiklike keskkonnakaitse õigusaktidega ja sellele oleks võinud esitada

20 — Vt kostja vastuse punkt 48. Mitteametlik tõlge.
21 — Vt komisjoni hagi lisa V, lk 10–12.

vastuväiteid viidatud sätte tähenduses. Seega ei ole sellele sättele tuginemise võimatus mitte Portugali Vabariigi poolse pikaajalise direktiivist tulenevate kohustuste rikkumise põhjus, vaid pigem selle tagajärg.

53. Eespool toodud põhjustel leian seega, et tuleb nõustuda komisjoni etteheitega kostjaks olevate valitsuste vastu ja seetõttu peab Euroopa Kohus tegema otsuse, et kuna Austria Vabariik ja Portugali Vabariik ei ole vastu võtnud vajalikke meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, vaatamata sellele, et tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, siis on Austria Vabariik ja Portugali Vabariik rikkunud direktiivi 75/439, muudetud direktiiviga 87/101, artikli 3 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

IV. Kohtukulud

54. Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on seda nõudnud ja kuna Austria Vabariik ja Portugali Vabariik on eelnevast nähtuvalt kohtuvaidluse kaotanud, siis teen ettepaneku mõista neilt välja kohtukulud.

V. Ettepanek

55. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

— Kohtuasjas C-15/03:

1) Kuna Austria Vabariik ei ole vastu võtnud õiguslikke ja praktilisi meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, vaatamata sellele, et

tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, siis on Austria Vabariik rikkunud nõukogu 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/439/EMÜ vanaõli kõrvaldamise kohta artikli 3 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

2) Mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.

— Kohtuasjas C-92/03:

1) Kuna Portugali Vabariik ei ole vastu võtnud vajalikke meetmeid õlijäätmete töötlemisel regenereerimise eelistamiseks, vaatamata sellele, et tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised piirangud seda lubavad, siis on Portugali Vabariik rikkunud 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/439/EMÜ vanaõli kõrvaldamise kohta, muudetud 22. detsembri 1986. aasta direktiiviga 87/101/EMÜ, artikli 3 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

2) Mõista kohtukulud välja Portugali Vabariigilt.